

tweede Vaticaans Concilie: de eigen liturgie werd afgeschaft, uit de kloosterkerk werden meerdere beelden en het koorhekken verwijderd, het hoofdaltaar het koor verschoven: In de zestiger jaren werd de vleugel van het klooster langsheen de Aartshertoginnestraat vervangen door de winterkerk die aansluit op het vernieuwde koor.

Met de eeuwwisseling werd het duidelijk dat de aanwezigheid van de Dominicanen te Oostende niet zou kunnen bestendig worden.

Op 20 november 2004 hebben de laatste paters in alle stilte hun vestiging in de Christinastraat verlaten. Met grote edelmoedigheid hebben ze op deze dag, het ganse kloostercomplex overgedragen aan het Werk van Poverello dat daardoor een vaste voet heeft gekregen in de stad. In het bisdom Brugge is de aanwezigheid van de Dominicanen nu beperkt tot één stichting: het gekende en mooie Dominicanenklooster en kloosterkerkje in Knokke-Zoute.

James Ensor en de dokken

Marc Loy

Naar aanleiding van zijn 150ste verjaardag wordt James Ensor in eigen stad o.a. gevierd met een tentoonstelling in het Mu.ZEE in de Romestraat: 'Bij Ensor op bezoek'. In deze expo leren we de meester ook kennen als een vurig verdediger van ons maritiem erfgoed. Neem nu het Mercatordok.

Ensor was niet alleen een veelzijdig en innoverend schilder, maar ook iemand die erg gepassioneerd was door muziek, piano en harmonium speelde en zelfs een aantal muziekstukken componeerde. Maar hij betoonde ook een grote interesse voor de literatuur en voerde niet zelden zelf de pen. Schilderen en schrijven hoorden tot zijn dagelijkse bezigheden. Veel van zijn teksten die hij tussen 1882 en 1946 schreef in lokale weekbladen, kunsttijdschriften, inleidingen op kunstcatalogi en toespraken (want hij was ook een eloquent redenaar) zijn gebundeld in 'Mes écrits'. Daarnaast was hij ook een geroutineerd briefschrijver. Hij correspondeerde met tal van kunstenaars, politici, galeriehouders, journalisten, museumdirecteurs, vrienden...

En o wee, als iets hem niet zinde!

Daarnaast hoeft Ensors verknochtheid aan Oostende geen betoog. Zijn leven lang heeft hij zijn geboortestad omzeggens nooit verlaten. Zijn 3 jaar als student aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Brussel even buiten beschouwing gelaten.

Als de meester van het licht kon hij niet zonder de alsmaar wisselende heldere Noordzeeluchten. Ook zijn marines in olie- verf getuigen van zijn liefde voor de zee. Niet verwonderlijk dus dat hij, als hij in 1929 als baron wordt geadeld, als wapenspreuk kiest: 'Pro luce nobilis sum'. Vrij vertaald: 'Door het licht ben ik van adel'.

Vloeibare spiegels

Maar wie zee zegt, denkt haven. Talrijk zijn dan ook de etsen waarop hij o.a. het Montgomerydok en de 18de eeuwse handelsdokken (Mercatordok) grafisch wist te vatten.

Niet verwonderlijk dus dat hij in 1925 in zijn pen kroop om o.a. in Le Pourquoi Pas van 13 februari te keer te gaan tegen diegenen die die handelsdokken wilden dempen om er een park van te maken. Maar niet alleen als beeldend kunstenaar vereeuwigde hij zijn dokken. Ook in taal wist hij zijn

dokken plastisch te tekenen in een woordenvloed die dreef op ongeveer verontwaardiging over de voorziene plannen tot het dempen ervan.

We lezen even over zijn rug een paar passages mee:

Le grand cadre des bassins forme un décor majestueux de ligne et de couleur, d'élégance et d'ampleur. Je tiens à redire: bassins prestigieux, bassins arbitrant les chaloupes à la fois fines et trapues... Et pour-quoi combler les bassins encadrant si heureusement la ville des luminosités perlées et des reflets opalins? Pour y construire des squares maigres aux plates étiques... Alors, la belle et sans pareille entrée d'Ostende serait semblable à la banale entrée d'une petite ville de province...

Tous nous voulons conserver nos bassins admirables, vastes, imposants, clarifiants, ils forment la plus délicieuse des ceintures pour une ville maritime, leurs grandes eaux donnent joie aux artistes et distractions aux étrangers souvent fatigués des distractions monotones du kursaal... Conservons nos beaux miroirs liquides.

Ook in L'Echo d'Ostende van 25 januari 1936 verschijnt een pamflet van zijn hand en met een petitie van 1500 handtekeningen tracht hij het tij te keren.

Met de pen in aanslag voert hij trouwens ook strijd tegen de verwoesters van de ongerepte duinen, het behoud van het Duinenkerkje in Mariakerke. Maar evengoed gaat hij te keer tegen de afbraakwoede van het historisch gebouwenpatrimonium in Antwerpen en Brussel.

Claustentoonstelling in Ensorhuis

Marc Loy

Op de tussenverdieping van het Ensorhuis loopt een Claustentoonstelling samengesteld door vriend des huizes van de auteur en journalist Jef Lambrecht. Aan de hand van documenten en foto's belicht hij o.a. zijn verblijf in onze stad, zijn roman

De Verwondering en Ensor.

De tentoonstelling is samengesteld uit documenten uit de persoonlijke nalatenschap van de Hugo Claus. Door zijn vriendschap met Veerle Claus-Dewit, weduwe van de auteur, kon journalist Jef Lambrecht voor het eerst uit dat archief putten. Zo kan, in samenwerking met Mu.ZEE, een selectie aan documenten worden getoond over Claus' sterke band met Oostende vooral in de periode 1948-1950, toen hij hier woonde..

Jef Lambrecht: „Ik kende het werk van Claus natuurlijk al van op de middelbare school. Ergens in het midden van de jaren

'60 dus. Toen las ik Bruid in de Morgen. Claus was toen al een icoon en een monument. Ik leerde hem veel later persoonlijk kennen. Eerst als journalist. Dat was kort vòòr het verschijnen van Het Verdriet van België. Ik interviewde hem verschillende keren. Halfweg de jaren begon tot zijn dood onze een intense vriendschap.”

Oostende heeft een erg belangrijke rol gespeeld in Claus ontluikend schrijversschap: „Claus verblijft in Oostende viel op een uiterst belangrijk moment van zijn leven. Hij is nog geen twintig en ontdekt de wereld van de kunst en de literatuur. Hij sluit aan bij de Cobra-beweging. Hij schrijft zijn eerste dichtbundels en romans en hij staat op het punt om vanuit Oostende zijn vleugels uit te slaan naar Parijs. Het belang van die periode kan niet worden onderschat. Hijzelf riep Oostende tien jaar na zijn vertrek op in De Verwondering, een van zijn grote romans, die op de tentoon-